УДК 311.216

***Н.В. Чирик**, аспірантка Київського національного економічного університету ім. В. Гетьмана.*

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ МЕТОДОЛОГИ ОБЛІКУ КАПІТАЛЬНИХ ІНВЕСТИЦІЙ

В статті висвітлено аналіз нормативно-правового забезпечення і основних положень щодо методики обліку капітальних інвестицій. Розглядаються питання, що спрямовані на вдосконалення обліку капітальних інвестицій.

***Ключові слова:** капітальні інвестиції, капіталовкладення, методологія обліку.*

Сталий розвиток економіки України вимагає значних інвестицій не лише на загальнодержавному чи регіональному рівнях, але; й на рівнях окремих підприємств. В умовах жорсткої конкурентної боротьби, фізичного та морального зносу основних засобів, особливого значення для підприємств усіх галузей національної економіки набувають капітальні інвестиції та їх ефективність.

Розвиток у країні інвестиційного потенціалу та реформа бухгалтерського обліку спричинили активізацію досліджень щодо обліку інвестицій, адже для прийняття тактичних і стратегічних рішень з управління капітальними інвестиціями необхідна своєчасна, достовірна аналітична інформація, що може бути забезпечена лише бухгалтерським обліком та безпосередньо залежить від його якості. Тому удосконалення теорії і практики ведення обліку операцій з капітальним інвестиціями в сучасних умовах соціально-економічного розвити стає нагальною потребою.

Однією з форм реалізації капітальних інвестицій на рівні підприємства є вкладення в реальні (матеріальні) об'єкти, що здійснюються шляхом будівництва, придбання і запровадження в дію нових основні:' засобів, розширення, реконструкції і технічного переозброєння підприємств і їхніх структурних одиниць, а також інші форми вкладень Такі, вкладення мають визначальне значення для будь-якого економічного суб'єкта, оскільки їх здійснення спричинює зміну структури виробничих витрат внаслідок запровадження більш досконалої техніки і технології вимагає визначеного стартового (власного, а іноді і позикового) капіталу, збільшує імовірність одержання негативних результатів діяльності підприємства в цілому через довгостроковий вплив на його виробничу (операційну) і фінансову діяльність в умовах внутрішнього і зовнішнього середовища, що змінюється. Тому прийняття рішень про капіталовкладення мас гуртуватися на комплексному аналізі, який обумовлюється насамперед. побудовою і організацією фінансового й управлінського обліку капітальних інвестицій [11, с.24].

На практиці виникає низка актуальних питань, пов'язаних з нормативно-правовим забезпеченням, організацією та методикою ведення обліку і оподаткуванням операцій з капітальними інвестиціями. Особливо різними є погляди фахівців на практичне застосування П(С)БО 7 та 15 і методологію обліку капітальних інвестицій [2, с.12].

Аналізуючи нормативно-правове та методичне забезпечення процесу обліку капітальних інвестицій в Україні, відповідно положенням МСБО слід зазначити, що в чинних П(С)БО відсутнє точне визначення терміна капітальні інвестиції". В п. 4 П(С)БО 7 "Основні засоби" наведено лише визначення терміна незавершені капітальні інвестиції в необоротні матеріальні активи', а в п. 14 йдеться про витрати, пов'язані з поліпшенням об'єкта, що приводить до збільшення майбутніх економічних вигід первісно очікуваних від використання об'єкта.

Зокрема, в Інструкції щодо складання форми державного статистичного спостереження № 2-інвестиції "Звіт про капітальні інвестиції" вказано, що у звітності відображаються обсяги капітальних інвестицій – витрат на придбання, створення (будівництво) споруд будівель, інших основних засобів (основних фондів) і необоротних матеріальних та нематеріальних активів. Разом з тим Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку не містить визначення терміна "капітальні інвестиції", а тільки вказує на рахунок 15 Капітальні інвестиції". Вважаємо доцільним визначення терміна: капітальні інвестиції – це витрати капіталу на утворення або придбання матеріальних і нематеріальних об'єктів, що здійснюються з метою приросту його вартості [3, с.25].

У методології бухгалтерського обліку довгострокових вкладень виразно видно різницю між обліком капітальних інвестицій як внутрішніх вкладень і обліком інвестицій фінансових як вкладень у діяльність інших суб'єктів. А саме: рахунок обліку капітальних інвестицій пиляє собою витрати на придбання необоротних активів, на ньому формується первісна вартість майбутніх об'єктів основних засобів, Інших матеріальних об'єктів довгострокового користування або нематеріальних активів, а рахунок обліку фінансових інвестицій (14) пиляє собою вже наявну суму вкладень, цілком готових до того, щоб приносити підприємству інвестиційний дохід [4, С.17].

Об'єктом обліку капітальних інвестицій доцільно вважати сукупність витрат на придбання або створення, яка капіталізується. Для забезпечення єдиного облікового підходу пропонуємо встановлювати в обліковій політиці підприємства критерії визнання нового строку корисного використання та порядок

його визначення.

З метою розмежування капітального ремонту і капітальних інвестицій варто створювати технічну експертну комісію або надавати такі повноваження технічній раді підприємства відповідно до положень при них. Своїми рішеннями вони визначатимуть характер і наслідки капітальних ремонтів і затверджуватимуть відповідний розділ витрат на поліпшення і поточні витрати.

З метою забезпечення обліковою інформацією управлінських потреб та оперативного аналізу капітальних інвестицій слід організувати відповідний аналітичний облік з відображенням на рахунках всієї множини форм капітальних інвестицій. Тобто подання в робочому плані рахунків структури рахунку 15 "Капітальні інвестиції відповідно до структури заходів відтворення необоротних активів і способів організації інвестиційного процесу. Відкривати до субрахунків 151 "Капітальне будівництво" та 152 "Придбання (виготовлення) основних засобів" рахунки третього порядку.

Отже аналіз нормативно-правового забезпечення і основних положень щодо методики обліку капітальних інвестицій свідчить про необхідність їх вдосконалення, прискорення розробки та внесення змін до чинних нормативних актів, уточнення понятійного апарату щодо створення обліку капітальних інвестицій, виділення об'єктів бухгалтерського обліку капітальних інвестицій, розробки методики обліку створення фондів для відтворення основних засобів та інших необоротних активів, необхідних для здійснення капітальних інвестицій.

Список використаних джерел:

1. *Петрик О , Чумакова І. Облік. аналіз і аудит капітальних інвестицій відповідно до міжнародних і національних стандартів // Бухгалтерський облік і аудит. – 2000.– № 9. – С. 24-34.*
2. *Павлюк І Бухгалтерський облік витрат на поліпшення та утримання основних засобів // Бухгалтерський облік і аудит – 2004. – № 5. – С. 12-16*
3. *Лисенко Н. Актуальні питання обліку капітальних інвестицій підприємствами (на прикладі житлово-комунального господарства) // Бухгалтерський облік і аудит – 2005 – №6. – С. 24-32.*
4. *Грачова Р. Інвестиції та капітал // Дебет-Кредит – 2002. – № 17. – С. 1-26.*

Annotation. *This article highlights legal analysis of the main regulations of capital investment accounting method. Issues oriented on the capital investments accounting improvement[1] are under consideration.* -

Key words: *capital investments, accounting metod.*

УДК 657

О.Ю. Ловкова*, магістрантка Криворізького економічного інституту ДВНЗ Київський національний економічний університет їм. В Гетьмана".*

ОСНОВНІ АСПЕКТИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ ВИТРАЧАННЯ МАТЕРІАЛІВ У БУДІВНИЦТВІ

У *дослідженні розглянуто вплив галузевих особливостей будівництва на організацію обліку витрачання будівельних матеріалів. Окреслено коло задач що поставлено на вирішення бухгалтерського обліку витрачання матеріалів у будівництві. Проаналізовано документообіг будівельного підприємства, та визначено його місце у системі заходів, що сприяють посиленню контролюючої функції бухгалтерського обліку.*

Ключові слова: *Облік, матеріали, витрачання, будівництво, контроль, собівартість, документообіг.*

Економічне використання матеріалів, повнота обліку та ефективність контролю операцій, пов'язаних з використанням будівельних матеріалів, впливають на стан будівельної галузі і кожного будівельного підприємства окремо, визначаючи його здатність якісно і вчасно виконувати взяті замовником зобов'язання згідно договору підряду.

Тому метою дослідження є визначення основних аспектів обліку витрачання матеріалів у будівництві.

Технологія будівельного виробництва характеризується рядом особливостей, пов'язаних з використанням будівельних матеріалів.

По-перше, будівельне виробництво перебуває під впливом непередбачуваних чинників, оскільки будівництво здійснюється на відкритій місцевості. Це впливає на зміну обсягу витрат матеріалів. Найбільше впливу зовнішнього середовища зазнають матеріали відкритого зберігання.

По-друге, більшість будівельних матеріалів – сипучі, тому збільшуються витрати при їх транспортуванні та зберіганні, які неможливо точно виміряти.

По-третє, в процесі будівельного виробництва бере участь велика кількість учасників. Крім безпосередніх виконавців, це відділи будівельної організації, що в межах покладених на них функцій, впливають на процес використання матеріалів в будівництві [5, с.37].